

Siyasette doğru ölçüler

Uşak'tan Cahit Özpınar: "Üstadın siyasî görüşü nedir? Açıklar mısınız?"

Bu Gün de Tazeliğini Korumaktadır

Bediüzzaman, dinî, imanî, içtimaî ve siyasî konularda da çok büyük bir ilim mirası bırakmıştır. Onun Kur'ân'dan ve hadis-i şeriflerden süzerek alıp ortaya koyduğu içtimaî ve siyasî ölçüler ümmetin yaralarına merhem mahiyetindedir.

"Din ve iman" alanındaki vazifesi, "en mühim ve en azam"1 mes'ele olmakla beraber, Risale-i Nur'un içtimaî ve siyasî meseleleri bütün bütün sonraya bırakmadığını, eşzamanlı olarak o meselelerde de vazife yaptığını görüyoruz.

Said Nursî Hazretleri gerek Eski Said döneminde yazdığı Münâzarât'ta, yaptığı konuşmalarda, verdiği nutuklarda, gerek 1950 sonrası Üçüncü Said döneminde yazdığı mektuplarda ve Lâhikalarda öyle siyasî meseleler işlemiştir ki, bu gün bile tazeliğini korumaktadır. Siyaset dünyası bu düsturların çok gerisindedir.

Türkiye'nin, Said Nursî'nin çizdiği modern siyaset ufkuna ihtiyacı vardır.

En Az Yüz Sene İleride

Said Nursî bir din âlimi olmakla dinin baki değerlerini savunmuş ve bu alanda eserler vermiştir. Oysa bir yönetim sanatı olan siyaset, dünyevîdir, geçici teamüllere sahiptir. Said Nursî ile siyaseti, üstelik siyasette aranan modern mefhumları bir araya getirmek çoğu insanı şaşırtabilir. Ama gerçek budur!

Said Nursî Hazretleri dinî alanda olduğu gibi, siyaset alanında da asrın ihtiyacı olan baki hakikatleri tesbit etmiş ve eserlerinde yazmıştır. Bu gün değil Türkiye, dünya siyaseti de bu tesbitlerin gerisindedir. Bize mübalâğa yapıyor diyenler lütfedip bin dokuz yüz on'lu yıllarda yazdığı Münâzarât'ı, Hutbe-i Şamiye'yi, Divan-ı Harbi Örfî'yi, verdiği nutukları, Sünûhatı, Beyanat ve Tenvirler'de işlenen konuları insafla okusunlar. Yüz sene önce yazılmış olan bu eserlerin, bu güne göre en az yüz sene daha ileride olduğunu göreceklerdir.

Bu gün 2020 dünyasında bu modern ölçü ve kriterlere yaklaşan ülkeler uzaya adam gönderme programı yapıyorlar. Bu kriterlerin gerisinde kalan ülkeler ise kendileri bu

çağda olmakla beraber, zihniyetleri Orta Çağ'da bulunmaktadır.

Siyasette Korunması Gereken Mesafeler

Bediüzzaman'ın siyasete getirdiği önemli ölçülerden biri, din ve siyaset mesafesinin korunmasıdır. Siyaset bir hizmet mesleğidir. Emirlik ve reislik mesleği değildir. Seyyidü'l-kavmi hadimuhum" 2 (Kavmin efendisi ona hizmet edendir) hadisine mazhar olmaktadır. 3

Siyaset mesleğine girip tefrika çıkarma, vatan evlâtlarını bölme, menfaat elde etme, istibdat uygulama gibi kirli işlere bulaşmak, bu mesleği su-i istimal etmektir.

Siyasetçi eleştirilmez değildir. Siyasetçi, dini kendi inhisarı altına almamalı, kendini eleştiren kişiyi ötelemekten kaçınmalıdır. Siyasette muhalefet vardır ve olmalıdır. Muhalefet denge unsurudur ve daha iyiye giden yolu gösterir. Din umumun malıdır. Din üst kimliğinde birleşen insanları siyaset alt kimliği ayrıştırıcı olmamalıdır.

Yere düşeceğini anlayan adam, elindeki Kur'ân'ı hasmına verse, Kur'ân'ın da yere düşmesini önlemiş, Kur'ân'a hürmetini göstermiş olur. Eğer Kur'ân'ı kendisine siper etse ve kendisiyle beraber yere düşürse, Kur'ân'ı nefsi için sevmiş olur. Siyasette dini kullanarak, kusurları hakkında dini kendisine siper eden adam buna benzer. İnsanları din aleyhine çevirir. 4

"Meşrûtiyet hâkimiyet-i millettir."5 diyen Bediüzzaman, milletin fikirlerinin siyasette belirleyici unsur olduğunu ifade eder. Cumhuriyet'i ve demokrasiyi, adalet, meşveret ve kanunda inhisar-ı kuvvet olarak tarif eder.6 "Meşrûtiyeti delâil-i şer'iyeye ile kabul eder.7 Riyaset-i şahsiyyenin kat'iyen aleyhindedir. Yönetimin tek şahsın inhisarında değil, meclisin elinde ve yetkisinde olması gerektiğini savunur.

Bu siyasî mefhumlar şeriatın savunduğu ve emrettiği mefhumlardır.

Dolayısıyla günümüzde Bediüzzaman'ı anlamak, sosyal devlet olmanın da, yeniliklere açık olmanın da bir gereğidir.

Dipnotlar:

- 1- Kastamonu Lâhikası, s. 94.
- 2- Fethu'l-Kadir, 2/195.
- 3- Emirdağ Lâhikası, s. 492.
- 4- Beyanat ve Tenvirler, s. 119.
- 5- Münâzarât, s. 24.
- 6- Divan-ı Harb-i Örfi, s. 64.

7- Eski Said Dönemi Eserleri, s. 121.